

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคน เพราะการศึกษาคือกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ เจริญก้าวหน้าด้วยภูมิปัญญา มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสุขภาพอนามัยตามศักยภาพที่ควรจะเป็น การศึกษาช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้ทักษะความรู้ในการประกอบอาชีพได้ตามอัธยาศัย สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถาบันการศึกษา จึงจำเป็นที่จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้ตรงตามความต้องการของประเทศ ซึ่งสถาบันการศึกษาต้องมีการติดตามและประเมินผลตรวจสอบผลผลิตที่ได้ว่ามีคุณภาพตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงไร ข้อมูลที่ได้จากการติดตามจะเป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในการนำไปปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ดีขึ้น

การพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพต้องมีการประเมินอยู่ตลอดเวลา เพราะผลของการประเมินจะเป็นข้อมูลบ่งชี้ว่าการจัดการศึกษามีจุดด้อยในส่วนใดบ้าง มีส่วนใดที่ต้องทำการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งของการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาเก็บรวบรวมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเพื่อนำมาพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้นซึ่งเป็นความจำเป็นของผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ที่จะต้องติดตามผลความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นระยะ ๆ ตลอดจนการติดตามเพื่อทราบสภาพปัญหาการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการประเมินคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา และเป็นข้อมูลสถิติของสถาบันการศึกษาในการนำไปใช้แนะแนวการศึกษาและอาชีพของผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ และเป็นไปตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการด้วย

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นคณะที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยในแต่ละภาควิชาเปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ

ได้แก่ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประกอบด้วย สาขาวิชาเคมี สาขาวิชาชีววิทยาประยุกต์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ประกอบด้วย สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา สาขาวิชาสุขศึกษา สาขาวิชาสิ่งทอ สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สาขาวิชาสถิติประยุกต์ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์และสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนตลอดจนประกอบอาชีพอิสระได้ แต่เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาการว่างงานเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และส่งผลกระทบต่อบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ประกอบกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสถาบันการศึกษาต่าง ๆ จะต้องจัดให้มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ซึ่งหนึ่งในตัว บังชี้ด้านคุณภาพของสถานศึกษา คือ การติดตามภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต ซึ่งคณะ วิทยาศาสตร์ได้ทำการติดตามภาวะการดำเนินงานทำผู้สำเร็จการศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้เป็นไป ตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา และเพื่อทราบปัญหาและสถานภาพการทำงานของ บัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งการเก็บข้อมูลจะใช้แบบสอบถามภาวะการดำเนินงานทำเป็นเครื่องมือใน การเก็บข้อมูล ซึ่งบางครั้งก็เกิดปัญหาในเรื่องการสูญหาย และเก็บข้อมูลได้ไม่ครบถ้วน จึงได้มี แนวคิดที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศภาวะการดำเนินงานของผู้สำเร็จการศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ขึ้น ให้ เป็นระบบสารสนเทศที่สามารถใช้งานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มความสะดวกในการ เก็บข้อมูล และลดความผิดพลาดในการเก็บข้อมูลลงได้

ระบบสารสนเทศ (Information System) ที่พัฒนาขึ้น เป็นระบบที่ช่วยจัดการข้อมูลที่ ต้องการใช้ให้เป็นระบบ ช่วยให้การจัดการข้อมูลมีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งพัฒนา ระบบโดยใช้โปรแกรม PHP และใช้ฐานข้อมูล MySQL ในการเก็บข้อมูลสารสนเทศภาวะการมี งานซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามและสรุปผลข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อแก้ปัญหา ข้อผิดพลาดในการบันทึกข้อมูล ตลอดจนสามารถทำการสำรวจข้อมูลได้ครอบคลุมพื้นที่กว้าง ซึ่ง ผู้ใช้สามารถกรอกแบบสอบถาม และดูสรุปรายงานผลภาวะการดำเนินงานทำผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ตได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศภาวะการดำเนินงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา คณะ วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในรูปแบบ web application

2.2 เพื่อให้ได้ระบบสำรวจและติดตามภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ผ่านทาง web application

3. คำถามวิจัย

3.1 การพัฒนาระบบสารสนเทศการมีงานทำมีขั้นตอนการพัฒนาอย่างไร

4. ขอบเขตของการวิจัย

ระบบสารสนเทศการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์ มีการทำงานของระบบดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ระบบสารสนเทศการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1 ส่วนการ Log In เข้าใช้งานระบบ ระบบสารสนเทศการมีงานทำมีการ
แบ่งระดับการเข้าใช้งาน 2 ระดับ คือ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษา และสำหรับผู้ดูแลระบบ

4.1.2 ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถลงทะเบียนเพื่อขอใช้งานระบบ แก้ไขข้อมูล
ส่วนตัว ดูข่าวประชาสัมพันธ์ บันทึกข้อมูลภาวะการมีงานทำ และดูสรุปรายงานภาวะการมีงานทำ
ได้

4.1.3 ผู้ดูแลระบบ จัดการฐานข้อมูลภาวะการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา
จัดการเกี่ยวกับระบบสมาชิก จัดการข้อมูลรายงานสรุปภาวะการมีงานทำ โดยสามารถ เพิ่ม ลบ
แก้ไข ข้อมูลได้

4.2 ส่วนการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

4.2.1 ข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล เพศ สถานภาพ ที่อยู่
ที่สามารถติดต่อได้ เบอร์โทรศัพท์

4.2.2 ข้อมูลวุฒิการศึกษา ประกอบด้วย ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โครงการที่
สำเร็จการศึกษา หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา และ โปรแกรมวิชาที่สำเร็จการศึกษา

4.2.3 ข้อมูลภาวะการมีงานทำ การสมัครงานและการทำงานหลังสำเร็จการศึกษา
ประกอบด้วย

4.2.3.1 การสมัครงานเมื่อสำเร็จการศึกษาทันที หรือไม่ได้สมัครงาน เพราะ
มีงานทำอยู่แล้ว ไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงาน ต้องการศึกษาต่อ เหตุผลส่วนตัว ยังไม่มี
หน่วยงานที่ต้องการสมัคร ยังไม่ต้องการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา และอื่น ๆ

4.2.3.2 ข้อมูลจำนวนครั้งการสมัครงาน ประกอบด้วย 1 ครั้ง 2 ครั้ง 3 ครั้ง 4 ครั้ง มากกว่า 4 ครั้ง และได้งานทำ และ มากกว่า 4 ครั้ง และยังไม่ได้งานทำ

4.2.3.3 ข้อมูลที่ตั้งหน่วยงานและสถานประกอบการ ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทุกภาค/ทั่วประเทศ และอื่น ๆ

4.2.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งงานที่ได้ ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์/แผ่นพับ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือ/เอกสารเกี่ยวกับงาน อาจารย์/เพื่อน ญาติ/คนรู้จักแนะนำ การประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย สำนักงานจัดหางานจังหวัด ตลาดนัดแรงงาน และ อื่น ๆ

4.2.3.5 ข้อมูลปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ไม่มีปัญหาในการสมัครงาน มีปัญหาในการสมัครงาน เพราะ ขาดคุณสมบัติเพิ่มเติม ไม่มีประสบการณ์การทำงาน แหล่งงานอยู่ไกลจากภูมิลำเนาหรือที่พัก หน่วยงาน/สถานประกอบการไม่รับผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ วุฒิต่างการศึกษา/หลักสูตรไม่สอดคล้องกับหน่วยงานที่สมัคร และ อื่น ๆ

4.2.3.6 ข้อมูลสถานภาพการมีงานทำ ประกอบด้วย ยังไม่มีงานทำ เพราะ กำลังหางานทำ กำลังศึกษาต่อ คุณสมบัติไม่ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน ลักษณะงานที่ทำ ยังไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง ขาดประสบการณ์ในการทำงาน รอหน่วยงานเรียกเข้าทำงาน ได้รับค่าตอบแทนต่ำ เปลี่ยนงานใหม่ และ อื่น ๆ หรือ มีงานทำแล้ว

4.2.3.7 ข้อมูลการทำงานตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย ตรงตามสาขาวิชา และ ไม่ตรงตามสาขาวิชา

4.2.3.8 ข้อมูลด้านการทำงาน ประกอบด้วย การศึกษา การเกษตร อุตสาหกรรม บริหารจัดการ สื่อมวลชน การบริการ เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ และ อื่น ๆ

4.2.3.9 ข้อมูลลักษณะของหน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชน ประกอบอาชีพส่วนตัว/อาชีพอิสระ และ อื่น ๆ

4.2.3.10 ข้อมูลที่อยู่ของหน่วยงาน

4.2.3.11 ข้อมูลรายได้จากการทำงาน ประกอบด้วย น้อยกว่า 7,000 บาท 7,001-8,000 บาท 8,001-9,000 บาท 9,001-10,000 บาท 10,001-12,000 บาท และ 12,001 บาทขึ้นไป

4.2.3.12 ข้อมูลปัญหาจากการปฏิบัติงาน

- 4.2.3.13 ข้อมูลทักษะความสามารถที่เป็นความต้องการของหน่วยงาน
- 4.2.3.14 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
- 4.2.4 ส่วนการออกแบบสรุปรายงาน ประกอบด้วย
- 4.2.4.1 แบบรายงานติดตามภาวะการปฏิบัติงานทำผู้สำเร็จการศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นรายบุคคล
- 4.2.4.2 แบบสรุปรายงานภาวะการปฏิบัติงานทำผู้สำเร็จการศึกษา คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ แยกเป็นสาขาวิชา ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และ
สรุปรวมของคณะ
- 4.2.4.3 แบบสรุปรายงานร้อยละภาวะการปฏิบัติงานทำผู้สำเร็จการศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ แยกเป็นสาขาวิชา ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
และสรุปรวม ของคณะ
- 4.2.5 ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษากาตปกติ คณะ
วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นไป
- 4.2.6 ขอบเขตด้านสถานที่วิจัย ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์
- 4.2.7 ขอบเขตด้านระยะเวลาที่วิจัย จำนวน 1 ปี
- 4.2.8 ขอบเขตด้านภาษาและเครื่องมือที่ใช้
- 4.2.8.1 ระบบปฏิบัติการ Windows xp
- 4.2.8.2 โปรแกรมเว็บเซิร์ฟเวอร์ Appserve 2.5.4a
- 4.2.8.3 ระบบจัดการฐานข้อมูล MySQL
- 4.2.8.4 โปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ Internet Explorer
- 4.2.8.5 โปรแกรมออกแบบเว็บเพจ Macromedia Dream weaver
- 4.2.8.6 โปรแกรมตกแต่งภาพกราฟิก Adobe Photoshop และ
macromedia Flash
- 4.2.8.7 ภาษา HTML
- 4.2.8.8 ภาษา PHP
- 4.2.8.9 ภาษา SQL

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 5.1 ศึกษาปัญหา ความต้องการของระบบ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 5.2 วิเคราะห์และออกแบบระบบ
- 5.3 เตรียมเครื่องมือที่จำเป็นในการติดตั้งและพัฒนาระบบ
- 5.4 พัฒนาระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานในรูปแบบ Web Application
- 5.5 ทดสอบระบบ และทำการแก้ไขปรับปรุง
- 5.6 สรุปผลการดำเนินงาน และจัดทำเอกสารฉบับสมบูรณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้ระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในรูปแบบ web application
- 6.2 ได้ข้อมูลจากการสำรวจและติดตามภาวะการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ผ่านทาง web application เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป
- 6.3 ความสะดวก และรวดเร็วในการสำรวจและติดตามภาวะการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

7. ข้อจำกัดของการวิจัย

- 7.1 ข้อมูลในการจัดทำระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานเป็นของผู้สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เท่านั้น
- 7.2 ระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานสามารถใช้งานได้เฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2549 เป็นต้นไป
- 7.3 ระบบสามารถทำงานได้ตามขอบเขตการทำงานเท่านั้น

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

- 8.1 ระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงาน หมายถึง ระบบที่ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยพัฒนาจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ การพัฒนาระบบสารสนเทศภาวะการปฏิบัติงานจะพัฒนาในรูปแบบ

web application ให้ผู้สำเร็จการศึกษารอกข้อมูลต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาสรุปเป็นสารสนเทศเพื่อใช้งานต่อไป

8.2 ภาวะการมีงานทำ หมายถึง สถานภาพหลังจากสำเร็จการศึกษาในการประกอบอาชีพ ซึ่งทำให้มีรายได้เป็นค่าจ้าง เงินเดือน หรือค่าตอบแทนต่าง ๆ

8.3 ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในปีการศึกษา 2549 เป็นต้นไป

8.4 อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำหลังจากสำเร็จการศึกษา ที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ตัวผู้สำเร็จการศึกษาเอง

8.5 รายได้ หมายถึง ค่าจ้าง เงินเดือน หรือผลตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้รับการประกอบอาชีพ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

